

Diskriminering och fördomar

– Alla skall ha rätt att bli behandlade lika.

Om arbetet

Vi är två ungdomar som har sommarjobbat med Agenda 21 och folkhälsofrågor under fyra veckor. Som eget arbete valde vi att skriva om diskriminering och fördomar då vi anser att det är viktiga frågor som bör uppmärksammas och diskuteras mer med ungdomar i samhället. Denna broschyr är till som en hjälpande hand för lärare i syfte att förebygga fientlighet i skolan.

Diskriminering

Vad är diskriminering?

Diskrimineringslagen säger att diskriminering är när man blir sämre behandlad än någon annan i samma situation, om det beror på kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, etnisk tillhörighet, funktionshinder, ålder, religion eller annan trosuppfattning.

Våra tankar:

Vi anser att diskrimineringslagen har väldigt bra punkter och den får en att känna sig trygg och säker. Vi vet att diskriminering förekommer överallt men kanske främst i skolor. Därför är detta något som man måste jobba på att motverka.

För att förebygga diskriminering står det i diskrimineringslagen att skolorna ska ta fram en likabehandlingsplan varje år som barnen och ungdomarna får svara på. Målsättningen är att alla skolor skall vara fria från diskriminering, trakassering och kränkande behandling.

Fördomar

Vad är en fördom?

Fördom är en uppfattning om hur en person är. Det tar sju sekunder att skapa en förutfattad mening om hur en människa lever och är. Men oftast så stämmer inte fördomen överens med verkligheten. På så sätt kan fördomar lätt skapa konflikter och intolerans. Fördomar är något som alla har men det handlar om att vara medveten om dem för att kunna motverka dem. Genom att barnen och

ungdomarna själva får prata och försöka komma på egna förslag så kan rasism och fördomar motverkas.

Exempel på fördomar är att om man är blond så är man dum och om man har helsvarta kläder är man ”emo”. Men så är inte fallet. En fördom som ibland nämns utanför Sverige är att alla svenskar är blonda.

Varför har vi fördomar?

Hjärnan bombarderas av information och sorterar därefter bort den onödiga informationen så snabbt som möjligt. Sedan har man bara de viktigaste intrycken kvar. Det är det som händer under de första sju sekunderna när vi möter en annan människa.

Förslag!

Det finns många sätt att arbeta förebyggande mot diskriminering. Här är våra exempel:

- Börja prata om det tidigt och regelbundet i skolan även om det är känsligt. Det är viktigt att barn och ungdomar får veta att diskriminering är fel och man skall inte vara rädd att prata om det.
- Man kan anordna olika temadagar med olika stationer där hela klassen kan lära sig om kultur, religion och etnisk bakgrund för att förstå andras sätt att leva.
- Bjuda in F.Y Embassy och låt dem hålla i en föreläsning. Vi har själva lyssnat på deras föreläsning och tycker att den var bra och mycket lärorik. De pratar i första hand om diskriminering och fördomar. Länk: www.fyembassy.se.
- Några andra föreläsare är Ungdom Mot Rasism. De föreläser om rasism, nazism och fördomar. Länk: www.umr.nu.

alla o l i k a **alla l i k a**

UNGDOM MOT RASISM

Det som är bra med föreningar som F.Y Embassy och Ungdom Mot Rasism är att det är ungdomar som föreläser och driver organisationerna. Det gör det lättare för barn och ungdomar att lyssna och ta till sig budskapen.

Enligt FN:s deklaration av de mänskliga rättigheterna, paragraf 2 så skall varje människa vara berättigad till alla rättigheter och friheter utan påverkan av hur du och är och ser ut.

Om rasism

En form av diskriminering är rasism och vi anser att rasism är ett missbrukat ord. Vi upplever att det är väldigt lätt att bli kallad rasist om man uttrycker en fördom. Vi uppfattar till exempel om man nämner invandrapolitik uppfattar andra en som rasist. Men vi tycker att det finns en skillnad mellan fördomar och rasism. Om man drar förhastade slutsatser om en person så är det en fördom medan rasism är ett hat riktat mot grupper på grund av etnisk bakgrund. Däremot bygger rasism på fördomar. Till exempel upplever vi att många människor i Sverige tror att invandrare är farliga. Vi har också uppmärksammat att olika invandrare är olika utsatta. Till exempel så ses inte danskar och normmän som invandrare.

Men vad betyder rasism egentligen?

Rasism är en ideologi som diskriminerar människor på grund av deras medfödda egenskaper. Medfödda egenskaper kan vara kön och hudfärg till exempel.

Varför sker rasism?

Rasism förekommer bland annat på grund av att man är rädd för det okända och att det anses hotfullt. Rasism förekommer bland annat för att man söker sig till gemenskap i en grupp. När man är ung kan det vara svårt att veta sin identitet och det finns risk att man går med i grupper för känslan av gemenskap och tillhörighet. Känslan av gemenskap värderas högre och därmed spelar det som gruppen sysslar med ingen roll.

Enligt läroplanen 2011 för grundskolan så står det att ingen skall diskrimineras på grund av hur man är och ser ut.

Undersökning i Vänersborg

Vi ville ta reda på om folk i Vänersborgs kommun har utsatts för diskriminering så vi gick ut på stan och frågade 15 personer två frågor. Här är resultaten.

Fråga 1: Har du någon gång stött på rasism?

Resultat: Ja – 73 % Nej – 27 %

Fråga 2: Har du någon gång stött på diskriminering på grund av ditt kön i skolan, jobbet eller vardagen?

Resultat: Ja – 53 % Nej – 47 %

Tips på övningar

Vi har själva upplevt rasism i skolan och utifrån vår lilla undersökning på stan vet vi att andra också har upplevt det i kommunen. Därför tycker vi att detta borde uppmärksammas mer. Som det står i barnkonventionen, artikel två så skall ingen diskrimineras på grund av hudfärg och vi tycker att det skulle behövas mer jobb med det då det fortfarande förekommer. Här kommer några olika förslag på övningar som man kan använda i klassen.

Barnkonventionen, artikel 2, säger att alla barn är lika mycket värda och inte ska diskrimineras.

Temadag

Som vi nämnde förut så kan man ha en temadag med stationer och värderingsövningar som hjälpmedel för att lära sig mer om rasism, diskriminering och fördomar. Vi tänkte nu underlätta lite för er genom att ge exempel på övningar, hämtat från www.sida.se.

Heta stolen – instruktioner:

Placera stolar i en ring så att det är en stol mer än antal deltagare. Du som lärare eller ledare läser upp ett påstående och om man håller med om påståendet byter man plats, håller man inte med så sitter man kvar. Och är man tveksam så ställer man sig upp.

Exempel på påståenden:

Jag har stött på rasism

Jag tycker att man behandlar tjejer och killar olika i skolan.

Jag tror att fördomar kan skapa bråk.

Jag vet vad jag kan göra för att motverka diskriminering.

Dina rättigheter – instruktioner:

Dela in klassen i grupper om 3-4 personer och ge dem fem minuter att välja bort fyra rättigheter.

1. Rätten att gå i skola.
2. Rätten att äta sig mätt.
3. Rätten att utöva den religion du vill.
4. Rätten att tala ditt eget språk.
5. Rätten att söka skydd i ett annat land vid behov.
6. Rätten att vara med i föreningar och demonstrera.
7. Rätten att ha ett arbete med en lön du kan leva på.
8. Rätten att få vila, fritid och semester.
9. Rätten att inte bli diskriminerad på grund av kön, religion, ursprung, sexuell läggning eller handikapp.
10. Rätten att inte utsättas för tortyr.
11. Rätten att säga och tycka vad du vill.
12. Rätten att få rösta.
13. Rätten att ha tillgång till sjukvård.
14. Rätten till ett eget hem.
15. Rätten att lyssna på vilken musik du vill.
16. Rätten att bära de kläder du vill.
17. Rätten till att utbilda dig till vad du vill.
18. Rätten att få vara ihop med den du vill.

Diskutera:

- a) Finns det rättigheter som är lättare att stryka?
- b) Hur resonerade ni när ni valde bort vissa rättigheter?
- c) Kunde ni enas?
- d) Vad blir konsekvenserna av att stryka rättigheter?
- e) Försök beskriva så tydligt som möjligt hur det är att leva i ett land som saknar de rättigheter som ni tog bort.

Ge gruppen ytterligare fem minuter för att stryka ytterligare fyra rättigheter. Diskutera frågorna ovan igen.

Be alla grupper enas om vilka åtta rättigheter som skall bort.

Källor - bilder:

Bild 1: Ungdomar – www.umo.se, illustratör: Cecilia Birgeron

Bild 2: Etnicitet – www.umo.se, illustratör: Cecilia Birgeron

Bild 3: Alla olika alla lika – www.umar.nu

Bild 4: Diskuterar – www.umo.se, illustratör: Cecilia Birgeron

Källor – text:

www.mimersbrunn.se

www.skola.expo.se

www.wikipedia.se

www.umo.se

www.umar.nu

www.fyembassy.se

www.skolverket.se

www.unicef.se

www.sida.se

Vänersborgs kommun

Ett Agenda 21- och
folkhälsöarbete av:
Lisa Martinsson och Hanna
Andersson
Sommaren 2011